

HUS-yhtymän vastaus 5.6.2023 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallituksen selvitys- ja lisätietopyyntöön 29.5.2023

HUS vastaa 29.5. tehtyyn selvitys- ja lisätietopyyntöön seuraavasti:

- **Selvitys siitä, mitä talouden ja toiminnan sopeutustoimenpiteitä HUS-yhtymässä on tehty ja toisaalta suunniteltu tuleville vuosille**

HUSin vastaus: Liitteenä on talousarvion 2023 liitteenä 13 oleva HUSin taloudellisuus- ja tuottavuusohjelma sekä HUSin valtiovarainministeriölle 21.12.2022 toimittama lisäselvitys valtiovarainministeriön lisäselvityspyynnön johdosta.

- **Onko HUS-yhtymällä aikomusta tarkastella investointiohjelman hankkeiden kokoa uudelleen?**

HUSin vastaus: Kyllä.

- **Miten taataan nykyistä parempi HUS-yhtymän omistajaohjaukseen liittyvä yhteistyö Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa? Miten varmistetaan nykyistä paremmin, että omistajien tahtotila toteutuu HUS-yhtymän toiminnassa?**

HUSin vastaus:

HUS-yhtymä noudattaa toiminnassaan jäsentensä hyväksymän perussopimuksen ja yhtymäkokouksen hyväksymän hallintosäännön mukaista johtamisjärjestelmää. Hallintosäännön 2 §:ssä HUS-yhtymän hallinto- ja johtamisjärjestelmä on kuvattu seuraavasti:

”HUS-yhtymän hallinto- ja johtamisjärjestelmän perusteista on määrätty perussopimuksessa.

HUS-yhtymän johtaminen perustuu sen arvoihin, strategiaan, talousarvioon ja taloussuunnitelmaan, sekä muihin yhtymäkokouksen päätöksiin.

Yhtymäkokous vastaa HUS-yhtymän toiminnasta ja taloudesta, käyttää sen päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Yhtymähallitus vastaa yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Yhtymähallitus johtaa HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. Yhtymähallitus vastaa HUS-yhtymän toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Toimitusjohtaja johtaa yhtymähallituksen alaisena HUS-yhtymän hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.”

Lisäksi hallintosäännön 4 §:ssä on määritelty johdon yhteistyökokouksen kokoonpano ja tehtävät.

HUSin käsityksen mukaan omistajaohjaus toimii edellä kuvattujen rakenteiden mukaisesti. Perussopimuksen ja hallintosäännön mukaisesti toimittaessa omistajaohjaus ei ole HUSin toiminnasta irrallinen toiminto, vaan osa niitä toimielimiä ja yhteistyörakenteita, joissa myös HUSin poliittinen/virkajohto on edustettuna. HUS haluaa omalta osaltaan kehittää toimivaa yhteistyötä ja parantaa toimintatapoja, jotka edistävät myös sitä, että HUSin poliittinen ja virkajohto osallistuu HUSin taloutta koskevaan valmisteluun täysipainoisesta yhdessä HUSin jäsenten kanssa.

Lisätietoja antaa toimitusjohtaja Matti Bergendahl, puh. 040 833 5461

TALOUSARVIO 2023

TALOUSSUUNNITELMA 2023-2025

LIITEOSA

HUS-yhtymän tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma

Taustaa

Valtioneuvosto päätti yleisistunnossaan 27.10.2022 muuttaa HUS-yhtymän vuoden 2023 lainanottovaltuutta. HUS-yhtymän lainanottovaltuus vuodelle 2023 on päätöksen jälkeen 1 319 829 000 euroa. HUS-yhtymän lainanottovaltuuden muuttamisen ehtona on, että HUS-yhtymä laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman, joka varmistaa HUS-yhtymän lainanhoitokyvyn pitkälläkin aikavälillä ja turvaa lakisääteiset palvelut. HUS-yhtymä raportoi ohjelman toteutumisesta puolivuositain valtiovarainministeriölle.

Ohjelma on laadittu neljän vuoden tarkasteluajanjaksolle vuosille 2023–2026, vastaten investointisuunnitelmakautta ja sitä tullaan päivittämään ja tarkentamaan vuosittain osana talousarvio valmistelua. Ohjelma sisältää kokonaisvaltaisen tarkastelun HUS-yhtymän toiminnasta ja taloudesta sekä tulonmuodostuksesta mukaan lukien palvelujen tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset. Ohjelman lähtökohtana on vuosittainen nollatulos.

Vuoden 2023 talousarvion tasapainottaminen

Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin HUSille myöntämä laskutuskehys (2101,4 milj. euroa) talousarviovuodelle on noin 73 milj. euroa alle HUSin esittämän tason.

Talousarvio on tasapainotettu nollatulokseen sisällyttämällä talousarvioon 11,8 milj. euroa omaisuuden myyntituottoja sekä noin 4 milj. euroa asiakasmaksujen korotuksesta saatavaa tuloa. Vuoden 2023 suunnittelun lähtökohtana oleva HUSin tuottavuustavoite on 1 % eli yhtymätasolla noin 20,2 milj. euroa. Kyseinen tuottavuustavoite on vähennetty kokonaisuudessaan toimintakuluista.

Lisäksi toimintakuluja on karsittu noin 25,3 milj. eurolla mm. ICT-kuluista, henkilöstöetuuksista sekä kehittämis- ja hankekuluja vähentämällä. Näiden lisäksi esitetään, ettei peruspääomalle makseta korkoa 2023, jonka vaikutus on noin 11,7 milj. euroa.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosien rahoitus ja sopeuttamistarve

Rahoituksen perusskenaario

HUS-yhtymän rahoitus perustuu suurelta osin valtion yleiskatteelliseen rahoitukseen, jonka HUS saa Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kautta, sekä asiakasmaksuihin. Yleiskatteinen rahoitus koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitusmalleista. Koko maan tasolla rahoituksen pohjan muodostavat kunnilta siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien kustannukset.

Rahoitusmallissa sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituspohjaa korotetaan vuosittain arvioidulla palvelutarpeen ja kustannustason kasvulla. Palvelutarpeen arvioitu kasvu huomioidaan täysimääräisesti uudistuksen voimaantulovuoden 2023 ja sitä seuraavan vuoden 2024 rahoituksen tasossa. Sen jälkeen palvelutarpeen kasvu huomioidaan 80-prosenttisesti. Tämän tavoitteena on kannustaa tehokkuuteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien hintakehitys pohjautuu hyvinvointialueiden hintaindeksi. Hyvinvointialueindeksissä ansiotasoindeksi paino 60 prosenttia, kuluttajahintaindeksin 30 prosenttia ja hyvinvointialueyönantajan sosiaaliturvamaksun muutoksen 10 prosenttia.

Komponentit	2023 *)	2024	2025	2026
Ansiotasoindeksi	2,51	3,00	3,00	3,00
Kuluttajahintaindeksi	2,10	1,80	1,90	2,00
Hyv in vointialue työnantajan sosiaaliturvamaksu	3,43	2,58	3,04	4,72
HYVINVOINTIALUEINDEKSI	2,41	2,60	2,67	2,87

*) 2023 tiedot on esitetty HUS-yhtymän kustannusrakenteella

Talousarviovuoden sekä taloussuunnitelmakauden laskelmat pohjautuvat yllä mainittuihin periaatteisiin ja indekseihin. Suunnitelman mukaiset poistot ja nettorahoituskulut pohjautuvat lisälainanottovaltuuden mukaiseen investointitasoon. Uusien lainojen keskipörssi taloussuunnittelukaudelle on arvioitu noin 3,2 %. Suunnittelukautena korkokuluja kasvattaa korkotason arvioitu nousu ja investointien rahoittamiseksi tarvittavan pitkäaikaisen lainakannan kasvu. Peruspääomalle ei esitetä maksettavaksi korkoa.

Merkittävimmät kiinteistöinvestoinnit

Laskelmiin sisältyy 2023-2026 valmistuvat neljä merkittävää kiinteistöinvestointia toimintakuluvaikutuksineen sekä niiden myötä vapautuvien tilojen kustannuksia pienentävä vaikutus:

- Siltasairaala, 3/2023, 305,5 milj. euroa
- Tammissairaala, 12/2024, 149,1 milj. euroa
- Naistenklinikan A-osan peruskorjaus, 7/2024, 35,5 milj. euroa
- Jorvin sairaalan uusi osastorakennus, 11/2026, 259,0 milj. euroa

Palvelutarve

Lisäksi laskelmissa on huomioitu HUSin lääketieteellisen johdon arvio HUSin VM:n tarveindeksin ylittävästä palvelutarpeen kasvusta.

	2024	2025	2026
Tarve	1,05 %	1,07 %	1,02 %
HV-indeksi	2,60 %	2,67 %	2,87 %
Korotus	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Leikkuri	1,0	0,8	0,8
(Tarve + Korotus) * leikkuri	1,05 %	0,86 %	0,82 %
YHTEENSÄ	3,65 %	3,53 %	3,69 %

Palvelujen kysyntää vuosille 2023-2026 on arvioitu vuosina 2018-2022 toteutuneen kysynnän pohjalta ikäluokittain ja erikoisaloittain. HUSin palvelutuotannon perusteella kasvavia ikäluokkia ovat kouluikäisten ja nuorten aikuisten ikäluokat, joissa erityisesti psykiatrian kysyntä on kasvanut viime vuosina. Tämän kasvun arvioidaan jatkuvan myös lähivuosina.

Silmätaudit, syöpätaudit sekä ylipainoon liittyvät sairaudet kasvattavat palvelujen kysyntää keski-ikäisten ikäluokista lähtien. Vanhemmissa ikäluokissa kasvupainetta tuo etenkin sydän- ja verisuonitautien hoito ja kirurgisia toimenpiteitä vaativat hoidot.

Sopeuttamistarve

Hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitusmalliin on tarkoitus lisätä vuodesta 2024 lähtien uusi määräytymistekijä, yliopistosairaalisä. Lisän perusteella otetaan huomioon yliopistollisista sairaaloista aiheutuvien opetuksen ja tutkimuksen muita sairaaloita korkeampia kustannuksia. Yliopistosairaalisän tasoksi ehdotetaan 1,1 – 1,8 % sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta, mikä on vuoden 2022 tasossa 230 – 370 milj. euroa. VM on käyttänyt omissa vaikutusarvioissaan 300 milj. euron tasoa ja siksi HUS-yhtymän sopeuttamistarve on laskettu vastaavasti tältä pohjalta. Vaikutus on arvioitu laskelmiin siten, että HUS saisi tästä rahoituksesta erikoissairaanhoidon osuuden 1/3-osaa Uudenmaan hyvinvointialueiden saamasta 42,9 milj. euron rahoituksesta eli 14,3 milj. euroa.

Lisäksi HUSin tulee sopeuttaa toimintakuluja 5–55 milj. euroa taloussuunnitelmavuosina. Sopeutuskeinoista on kerrottu tarkemmin kappaleessa tasapainotuksen välineet.

Tämän liitteen lopussa on esitetty neljä tuloslaskelmaskenaariota:

1. Perusskenaario = nykyinen toiminta
2. Tuloslaskelma sisältää merkittävimpien rakennusinvestointien vaikutuksen
3. Tuloslaskelma sisältää merkittävimpien rakennusinvestointien sekä VM:n palvelutarveindeksin ylittävän HUS-alueen palvelutarpeen
4. Tuloslaskelma sisältää merkittävimpien rakennusinvestointien, VM:n palvelutarveindeksin ylittävän HUS-alueen palvelutarpeen sekä sopeuttamistarpeen sisältäen yliopistosairaalisän

Tasapainotuksen välineet

Tasapainotuksen välineitä ovat;

1. Rahoitusraamia alhaisempi kulukehitys, mikä voidaan toteuttaa toimintakuluja leikkaamalla ja tuottavuutta parantamalla
2. Toimintatuottojen kasvattaminen, mikä voidaan toteuttaa kasvattamalla ns. muita toimintatuottoja kuten lisäämällä asiakasmaksutuloja, omaisuuden myynnillä tai kasvattamalla Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden jäsenmaksuosuutta. Keskeinen tekijä jäsenmaksuosuuksien kasvattamisessa pohjautuu rahoituslakiin sisällytettävästä uudesta rahoituksen määräytymistekijästä, yliopistosairaalisästä. Tällä otettaisiin huomioon yliopistosairaala-alueiden muita hyvinvointialueita korkeampia kustannuksia. Yliopistosairaalassa kustannuksia nostavat muun muassa sairaalassa toteutuva laaja koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttamiseksi tarvittava erityisosaava henkilöstö, tilat ja laitteet, sekä vaativa erikoissairaanhoido mukaan lukien kansalliset ja alueelliset erityis- ja koordinaatiotehtävät. Yliopistosairaaloiden muita sairaaloita korkeammat kustannukset on osoitettu mm. THL:n toukokuussa 2022 julkaisemassa olosuhdetekijätutkimuksessa, jonka mukaan yliopistosairaaloiden yksikkökustannukset ovat noin 10 % korkeammat kuin keskussairaaloissa. THL:n tutkimus päättyy yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden 1,8 % lisärahoitustarpeeseen. Yliopistosairaalisä on tarkoitus sisällyttää rahoituksen määräytymistekijäksi vuodesta 2024 alkaen.

HUS- yhtiön tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman pääkohdat

1. Vuosittainen tuottavuusohjelma

HUSissa käynnistettiin 2019 tuottavuusohjelman laadinta, jonka tavoitteiksi asetettiin rakentaa malli HUS-tason pitkäkestoiselle tuottavuusohjelmalle sekä kartoittaa ja esittää konkreettiset mittarit ja raportit, jolla tuottavuusohjelmaa voidaan seurata. Ohjelma valmistui vuoden 2020 alussa ja vuodesta 2021 lähtien se on ollut yhtenä osana talousarviovalmistelua.

Vuoden 2023 suunnittelun lähtökohtana oleva HUS tuottavuustavoite on 1 % eli yhtiömätasolla noin 20,2 milj. euroa. Kyseinen tuottavuustavoite on vähennetty kokonaisuudessaan HUS-yhtiön talousarviosta, eli kyseessä on absoluuttinen säästötavoite vuodelle 2023. Yksikkökohtainen tuottavuusvaade on laskettu perustuen tilinpäätöksen 2021 ulkoisiin toimintakuihin.

Tuottavuustavoitteen varmistamiseksi kukin tulosalue ja –yksikkö laatii yksilöidyn suunnitelman tuottavuusohjelmansa toteuttamiseksi, sekä valmistelee sen euromääräisesti suurimmasta projektista erillisen yksityiskohtaisen suunnitelman projektikortille. Projektien talousmittaria seurataan kuukausittain. Mittari pitää lähtökohtaisesti sisällään kirjanpidosta saatavalla tarkkuudella (seurantayksikkö, tili, projekti, kumppani ja/tai toiminto) projektin kustannukset ja säästöt.

Tuottavuusohjelmaa tullaan jatkamaan samoilla periaatteilla vuosina 2024–2026. Tarvittava tuottavuustavoiteprosentti määritetään vuosittain yhdessä Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa talousarvion laadinnan yhteydessä.

2. HUS- yhtiön kiinteistöjä ja toimitiloja koskeva pitkän aikavälin suunnitelma (masterplan)

HUSin omistamia kiinteistöjä ja toimitiloja on tällä hetkellä yhteensä 681 000 brm² / 584 000 hum². Ulkoa vuokrattuja tiloja on käytössä 305 000 hum². HUSin käytössä on tiloja yhteensä 1 037 000 brm² / 889 000 hum².

HUS hallitus päätti kokouksessaan 28.2.2022 HUSin toimitiloihin liittyvän pitkän aikavälin tilasuunnitelman laatimisesta, ja se hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 7.11.2022. Suunnitelman (ns. masterplan) tarkoituksena on ohjata pitkän aikavälin näkökulmasta HUSin rakennusinvestointeja, ylläpitokorjauksia, tilankäyttöä ja varmistaa, että sairaalatoiminnalla on tarkoituksenmukaiset tilat käytössä.

Masterplan suunnitelmaa päivitetään muuttuvien lähtötietojen ja tarkentuvan tilatarvearvion perusteella vuosittain, jotta muutokset voidaan huomioida taloussuunnittelun yhteydessä. Masterplan suunnitelman perusteella tehdään alustavat

varaukset investointisuunnitelmaan. Tavoitteena on turvata sairaalan toiminnan tarvitsemat tilat.

Kiinteistöjen ja toimitilojen masterplan on vuosittain tarkistettava suunnitelma, jossa asetetaan pitkän aikavälin tilatavoitteet ja –ratkaisut sairaaloiden tilankäytön kehittämiseksi. Tilatavoitteet ja ratkaisut perustuvat arvioon ja visioon sairaalatoiminnan muutoksista, tavoitteista ja niistä aiheutuvasta tilatarpeesta. Suunnitelmassa huomioidaan rakennusten tekninen käyttöikä ja niistä aiheutuvat korjaus- ja peruskorjaustarpeet.

Henkilöstökustannukset ovat suurin sairaalatoiminnan kustannuksiin vaikuttava tekijä, joten resurssit tulisi pystyä hyödyntämään toimivilla ja oikein sijoitetuilla tiloilla mahdollisimman tehokkaasti. Järjestelyissä pyritään pitkäaikaisiin, selkeisiin kokonaisuuksiin taloudellisuus huomioiden. Tavoitteena on lisäksi tilatehokkuuden lisääminen ja tarpeettomista tiloista luopuminen. Vaikutukset vuodesta 2024 eteenpäin.

3. HUS- yhtymän palveluverkostaselvitys

HUS-yhtymän hallituksen 17.10.2022 päätöksen mukaisesti vuoden 2023 aikana palveluverkostosta tehdään kokonaisselvitys vaikutusarvioineen. Selvitys koskee sitä, millä kampuksilla ja missä toimipisteissä mikäkin palvelu on mielekästä tuottaa. Se tulee pitämään sisällään sekä erikoissairaanhoidon tarjonnan HUSin sairaalakampuksilla ja polikliinisissa pisteissä, että nykyisen työnjaon perustason terveydenhuollon kanssa.

Nykyisen työnjaon tarkastelun tulee koskemaan sitä, millaisia toimintoja olisi tarkoituksenmukaisempaa siirtää erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuollon vastuulle ja päinvastoin. Selvitys tehdään hoidon laadun, saavutettavuuden, sen kokonaistaloudellisuuden (Uudenmaan alueen kokonaiskulut) ja potilaslähtöisyyden näkökulmasta. Uusi organisaatiomalli yhdistettynä yhteistyörakenteisiin hyvinvointialueiden kanssa, antaa aiempaa paremmat mahdollisuudet tähän.

Digitaalisuuden mahdollisuudet otetaan selvityksessä huomioon. Digitaalisuus esimerkiksi muuttaa soveltuvat palvelut lähipalveluksi, jonka potilas voi saada kotonaan tai läheisellä poliklinikalla. Digitaaliset erikoissairaanhoidossa tuotetut, perusterveydenhuollon potilaille suunnatut palvelut taas ovat joissain tapauksissa kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisempia kuin perusterveydenhuollossa tuotetut nykymuotoiset palvelut. Selvitys toteutetaan tulosalueittain ja toimialoittain tiiviissä yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa. Vaikutukset vuodesta 2024 eteenpäin.

4. Peruspääoman korko

HUS- kuntayhtymä on maksanut kuntaomistajilleen vuosittain 3 % koron heidän sijoittamalleen peruspääomalle. Tämä on tarkoittanut tilikausittain noin 11,7 milj. euron rahoituskulua.

HUS-yhtymän jäseniä ovat Länsi-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueet sekä Helsingin kaupunki. HUS-yhtymän peruspääoma vuoden 2023 aloittavaan taseeseen muodostuu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän peruspääomasta lisättyinä uusien Uudellemaalle siirtyvien Myrskylän ja Pukkilan Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä siirtyvistä peruspääomista.

Peruspääomaosuudet jaetaan jäsenten osuuksiksi siten, että jäsenen euromääräinen peruspääomaosuus on yhtä suuri kuin jäsenen alueella sijaitsevien kuntien osuus HUS-kuntayhtymän peruspääomasta yhteenlaskettuna oli vuoden 2022 taseessa. Itä-Uudellemaalle siirtyvien Myrskylän ja Pukkilan vaikutus huomioidaan laskennassa. Peruspääomalle maksettavasta korosta ja sen suuruudesta päättää yhtymäkokous. Osana talouden tasapainottamista tullaan yhtymäkokoukselle vuosina 2023–2026 esittämään, että peruspääomalle ei näinä vuosina maksettaisi korkoa. Vaikutukset vuodesta 2023 eteenpäin.

5. Yliopistosairaalisä

Hallituksen esityksessä rahoituslakiin 617/2021 ehdotetaan säädettäväksi uudesta rahoituksen määräytymistekijästä, yliopistosairaalisästä, jolla otettaisiin huomioon yliopistosairaala-alueiden muita hyvinvointialueita korkeampia kustannuksia. Yliopistosairaalisän kohdentamiseksi hyvinvointialueille on ollut arvioitavana kolme eri kapitaatiomallia. Kaikissa malleissa asukasperusteisesti määräytyvää rahoitusta vähennettäisiin ensin 55 euroa per asukas. Rahan jako yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille tapahtuisi niin ikään kapitaatioperusteisesti.

Rahan uudelleen jakoon esitetään kolme vaihtoehtoa: 1) yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen oma väestö, 2) yhteistoiminta-alueen (yta) väestö ja 3) edellisten yhdistelmä, jossa 50 % jaettaisiin yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen väestön mukaan ja 50 % yta väestön mukaan. Riippuen mallista tulisi Uudellemaalle lisärahoitusta seuraavasti 1) noin 58,8 milj. euroa 2) noin 27,0 milj. euroa 3) noin 42,9 miljoonaa euroa. Osana tasapainottamista on HUS-yhtymän jäsenmaksuosuuksiin huomioitu lisäyksenä 14,3 milj. euroa (1/3 yllä mainitusta 42,9 milj. eurosta). Vaikutukset vuodesta 2024 eteenpäin.

TULOSLASKELMA TP 2021 – TS 2026, NYKYINEN TOIMINTA

Perusskenaario	2021		2022		TS 2024 perus	TS 2025 perus	TS 2026 perus	Muutos-%	Muutos-%	Muutos-%	Muutos-%
	2021	TA 2022	TP ENN	TAE 2023				TAE 2023/ TP ENN	TS 2024/ TAE 2023	TS 2025/ TS 2024	TS 2026/ TS 2025
Jäsenmaksuosuus	1 800 522	1 973 565	1 988 320	2 003 007	2 074 961	2 140 585	2 216 106	0,7 %	3,6 %	3,2 %	3,5 %
Myyntituotot sh toiminnasta jäseniltä	406 540	295 252	264 817	277 866	285 090	292 702	301 103	4,93 %	2,60 %	2,67 %	2,87 %
Myyntituotot sh toiminnasta muilta maksajilta	351 572	348 105	307 241	356 375	365 361	373 288	383 165	15,99 %	2,52 %	2,17 %	2,65 %
Myyntituotot sh toiminnasta sisäisiltä yksiköiltä	0	0	0	0	0	0	0				
Muut myyntitulot	168 990	165 145	166 605	162 541	166 768	171 220	176 134	-2,44 %	2,60 %	2,67 %	2,87 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	27 136	25 234	25 584	26 742	27 437	28 170	28 978	4,52 %	2,60 %	2,67 %	2,87 %
Myyntituotot	2 754 758	2 807 302	2 752 566	2 826 532	2 919 617	3 005 965	3 105 485	2,69 %	3,29 %	2,96 %	3,31 %
Maksutuotot	78 373	88 032	77 775	84 857	87 955	91 056	94 412	9,11 %	3,65 %	3,53 %	3,69 %
Tuet ja avustukset	98 394	12 994	32 213	21 979	15 550	15 966	16 424	-31,77 %	-29,25 %	2,67 %	2,87 %
Muut toimintatuotot	13 611	12 646	24 083	24 593	13 432	13 791	14 186	2,11 %	-45,38 %	2,67 %	2,87 %
Toimintatuotot	2 945 136	2 920 974	2 886 638	2 957 960	3 036 554	3 126 777	3 230 508	2,47 %	2,66 %	2,97 %	3,32 %
Henkilöstökulut	1 447 149	1 528 963	1496378,8	1 550 764	1 597 528	1 660 057	1 731 333	3,63 %	3,02 %	3,91 %	4,29 %
Palkat ja palkkiot	1 198 573	1 262 314	1 233 048	1 280 758	1 319 181	1 370 815	1 429 672	3,87 %	3,00 %	3,91 %	4,29 %
Henkilösivukulut	248 576	266 650	263 331	270 006	278 347	289 242	301 661	2,54 %	3,09 %	3,91 %	4,29 %
Palvelujen ostot	705 131	624 902	625 248	610 731	621 724	633 537	646 208	-2,32 %	1,80 %	1,90 %	2,00 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	536 615	519 471	522 174	541 666	546 554	556 938	568 077	3,73 %	0,90 %	1,90 %	2,00 %
Avustukset	921	965	989	948	965	984	1 003	-4,13 %	1,80 %	1,90 %	2,00 %
Muut toimintakulut	119 924	128 524	124 460	127 876	133 168	133 311	136 800	2,74 %	4,14 %	0,11 %	2,62 %
Toimintakulut	2 809 741	2 802 826	2 769 250	2 831 985	2 899 939	2 984 827	3 083 421	2,27 %	2,40 %	2,93 %	3,30 %
Toimintakate	135 394	118 148	117 388	125 976	136 615	141 950	147 087	7,32 %	8,45 %	3,91 %	3,62 %
Korkotuotot	404	-430	0	400	1 000	1 000	1 000		150,00 %	0,00 %	0,00 %
Muut rahoitustuotot	1 918	120	450	120	120	120	120	-73,33 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Korkokulut	724	1 600	1 100	6 600	13 870	17 823	22 818	500,00 %	110,15 %	28,50 %	28,03 %
Muut rahoituskulut	11 804	11 800	11 801	63	26	26	26	-99,47 %	-58,73 %	0,00 %	0,00 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 206	-13 710	-12 451	-6 143	-12 776	-16 729	-21 724	-50,66 %	107,98 %	30,94 %	29,86 %
Vuosikate	125 188	104 438	104 937	119 833	123 839	125 221	125 363	14,19 %	3,34 %	1,12 %	0,11 %
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	123 839	125 221	125 363	14,19 %	3,34 %	1,12 %	0,11 %
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	123 839	125 221	125 363	14,19 %	3,34 %	1,12 %	0,11 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0				
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0				
Tilikauden tulos	15 022	0	0	0	0	0	0				

TULOSLASKELMA TP 2021 – TS 2026, SISÄLTÄÄ SUUNNITTELUKAUDEN MERKITTÄVIMPIEN RAKENNUSINVESTOINTIEN VAIKUTUKSEN

Sisältää merkittävimpien rakennusinvestointien vaikutuksen	2022					Merkittävien rakennusinvestointien vaikutus		Merkittävien rakennusinvestointien vaikutus		Merkittävien rakennusinvestointien vaikutus			
	2021	TA 2022	TP ENN	TAE 2023	TS 2024 perus	TS 2024	TS 2025	TS 2025	TS 2026	TS 2026			
						vaikutus TS 2024	vaikutus TS 2025	vaikutus TS 2025	vaikutus TS 2026	vaikutus TS 2026			
Jäsenmaksuosuus	1 800 522	1 973 565	1 988 320	2 003 007	2 074 961	273	2 075 234	2 140 585	3 635	2 144 220	2 216 106	4 415	2 220 521
Myyntituotot sh toiminnasta jäseniltä	406 540	295 252	264 817	277 866	285 090	0	285 090	292 702	0	292 702	301 103	0	301 103
Myyntituotot sh toiminnasta muilta maksajilta	351 572	348 105	307 241	356 375	365 361	66	365 427	373 288	881	374 168	383 165	1 070	384 234
Myyntituotot sh toiminnasta sisäisiltä yksiköiltä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut myyntitulot	168 990	165 145	166 605	162 541	166 768	0	166 768	171 220	0	171 220	176 134	0	176 134
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	27 136	25 234	25 584	26 742	27 437	0	27 437	28 170	0	28 170	28 978	0	28 978
Myyntituotot	2 754 758	2 807 302	2 752 566	2 826 532	2 919 617	339	2 919 956	3 005 965	4 516	3 010 481	3 105 485	5 485	3 110 970
Maksutuotot	78 373	88 032	77 775	84 857	87 955	0	87 955	91 056	0	91 056	94 412	0	94 412
Tuet ja avustukset	98 394	12 994	32 213	21 979	15 550	0	15 550	15 966	0	15 966	16 424	0	16 424
Muut toimintatuotot	13 611	12 646	24 083	24 593	13 432	0	13 432	13 791	0	13 791	14 186	0	14 186
Toimintatuotot	2 945 136	2 920 974	2 886 638	2 957 960	3 036 554	339	3 036 893	3 126 777	4 516	3 131 293	3 230 508	5 485	3 235 993
Henkilöstökulut	1 447 149	1 528 963	1 496 378,8	1 550 764	1 597 528	4 794	1 602 322	1 660 057	6 464	1 666 522	1 731 333	8 064	1 739 396
Palkat ja palkkiot	1 198 573	1 262 314	1 233 048	1 280 758	1 319 181	3 959	1 323 139	1 370 815	5 338	1 376 153	1 429 672	6 659	1 436 331
Henkilösivukulut	248 576	266 650	263 331	270 006	278 347	835	279 182	289 242	1 126	290 368	301 661	1 405	303 066
Palvelujen ostot	705 131	624 902	625 248	610 731	621 724	5 315	627 039	633 537	8 177	641 714	646 208	8 979	655 186
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	536 615	519 471	522 174	541 666	546 554	470	547 024	556 938	2 384	559 323	568 077	2 536	570 613
Avustukset	921	965	989	948	965	0	965	984	0	984	1 003	0	1 003
Muut toimintakulut	119 924	128 524	124 460	127 876	133 168	4 474	137 642	133 311	16 478	149 789	136 800	18 432	155 232
Toimintakulut	2 809 741	2 802 826	2 769 250	2 831 985	2 899 939	15 052	2 914 992	2 984 827	33 504	3 018 331	3 083 421	38 010	3 121 431
Toimintakate	135 394	118 148	117 388	125 976	136 615		136 615	141 950	-28 988	112 962	147 087	-32 525	114 562
Korkotuotot	404	-430	0	400	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000
Muut rahoitustuotot	1 918	120	450	120	120	0	120	120	0	120	120	0	120
Korkokulut	724	1 600	1 100	6 600	13 870	3 330	17 200	17 823	5 177	23 000	22 818	6 982	29 800
Muut rahoituskulut	11 804	11 800	11 801	63	26	0	26	26	0	26	26	0	26
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 206	-13 710	-12 451	-6 143	-12 776	-3 330	-16 106	-16 729	-5 177	-21 906	-21 724	-6 982	-28 706
Vuosikate	125 188	104 438	104 937	119 833	123 839	-18 043	105 795	125 221	-34 165	91 056	125 363	-39 507	85 856
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	123 839	1 097	124 936	125 221	6 335	131 556	125 363	9 967	135 330
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	123 839	1 097	124 936	125 221	6 335	131 556	125 363	9 967	135 330
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	15 022	0	0	0	0	-19 140	-19 140	0	-40 500	-40 500	0	-49 474	-49 474

TULOSLASKELMA TP 2021 – TS 2026, SISÄLTÄÄ VM:N PALVELUTARVEINDEKSIIN YLITTÄVÄN HUS-ALUEEN PALVELUTARPEEN

Sisältää VM:n palvelutarveindeksiin ylittävän HUS-alueen palvelutarpeen	2022				TS 2024 perus	Merkittävien rakennus-investointien vaikutus TS 2024	Indeksin ylittävä palvelu-tarve TS 2024	TS 2024 yhteensä	TS 2025 perus	Merkittävien rakennus-investointien vaikutus TS 2025	Indeksin ylittävä palvelu-tarve TS 2025	TS 2025 yhteensä	TS 2026 perus	Merkittävien rakennus-investointien vaikutus TS 2026	Indeksin ylittävä palvelu-tarve TS 2026	TS 2026 yhteensä
	2021	TA 2022	TP ENN	TAE 2023												
Jäsenmaksuusuus	1 800 522	1 973 565	1 988 320	2 003 007	2 074 961	273	2 075 234	2 140 585	3 635	2 144 220	2 216 106	4 415	2 216 106	4 415	0	2 220 521
Myyntituotot sh toiminnasta jäseniltä	406 540	295 252	264 817	277 866	285 090	0	285 090	292 702	0	292 702	301 103	0	301 103	0	0	301 103
Myyntituotot sh toiminnasta muilta maksajilta	351 572	348 105	307 241	356 375	365 361	66	365 427	373 288	881	374 168	383 165	1 070	383 165	1 070	0	384 234
Myyntituotot sh toiminnasta sisäisiltä yksiköiltä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut myyntitulot	168 990	165 145	166 605	162 541	166 768	0	166 768	171 220	0	171 220	176 134	0	176 134	0	0	176 134
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	27 136	25 234	25 584	26 742	27 437	0	27 437	28 170	0	28 170	28 978	0	28 978	0	0	28 978
Myyntituotot	2 754 758	2 807 302	2 752 566	2 826 532	2 919 617	339	2 919 956	3 005 965	4 516	3 010 481	3 105 485	5 485	3 105 485	5 485	0	3 110 970
Maksutuotot	78 373	88 032	77 775	84 857	87 955	0	87 955	91 056	0	91 056	94 412	0	94 412	0	0	94 412
Tuet ja avustukset	98 394	12 994	32 213	21 979	15 550	0	15 550	15 966	0	15 966	16 424	0	16 424	0	0	16 424
Muut toimintatuotot	13 611	12 646	24 083	24 593	13 432	0	13 432	13 791	0	13 791	14 186	0	14 186	0	0	14 186
Toimintatuotot	2 945 136	2 920 974	2 886 638	2 957 960	3 036 554	339	3 036 893	3 126 777	4 516	3 131 293	3 230 508	5 485	3 230 508	5 485	0	3 235 993
Henkilöstökulut	1 447 149	1 528 963	1 496 378,8	1 550 764	1 597 528	4 794	1 602 519	1 660 057	6 464	1 672 625	1 731 333	8 064	1 731 333	8 064	11 049	1 750 446
Palkat ja palkkiot	1 198 573	1 262 314	1 233 048	1 280 758	1 319 181	3 959	1 323 303	1 370 815	5 338	1 381 194	1 429 672	6 659	1 429 672	6 659	9 124	1 445 455
Henkilösivukulut	248 576	266 650	263 331	270 006	278 347	835	279 217	289 242	1 126	291 432	301 661	1 405	291 432	1 405	1 925	304 991
Palvelujen ostot	705 131	624 902	625 248	610 731	621 724	5 315	627 116	633 537	8 177	644 089	646 208	8 979	646 208	8 979	4 300	659 486
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	536 615	519 471	522 174	541 666	546 554	470	547 091	556 938	2 384	561 411	568 077	2 536	568 077	2 536	3 780	574 393
Avustukset	921	965	989	948	965	0	966	984	0	987	1 003	0	1 003	0	7	1 010
Muut toimintakulut	119 924	128 524	124 460	127 876	133 168	4 474	137 658	133 311	16 478	150 287	136 800	18 432	136 800	18 432	900	156 132
Toimintakulut	2 809 741	2 802 826	2 769 250	2 831 985	2 899 939	15 052	2 915 350	2 984 827	33 504	3 029 400	3 083 421	38 010	3 083 421	38 010	20 037	3 141 468
Toimintakate	135 394	118 148	117 388	125 976	136 615		-358	136 257	141 950	-28 988	-11 069	101 893	147 087	-32 525	-20 037	94 525
Korkotuotot	404	-430	0	400	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	0	0	1 000
Muut rahoitustuotot	1 918	120	450	120	120	0	120	120	0	120	120	0	120	0	0	120
Korkokulut	724	1 600	1 100	6 600	13 870	3 330	17 200	17 823	5 177	23 000	22 818	6 982	22 818	6 982	0	29 800
Muut rahoituskulut	11 804	11 800	11 801	63	26	0	26	26	0	26	26	0	26	0	0	26
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 206	-13 710	-12 451	-6 143	-12 776	-3 330	-16 106	-16 729	-5 177	-21 906	-21 724	-6 982	-21 724	-6 982	0	-28 706
Vuosikate	125 188	104 438	104 937	119 833		-18 043	-358	-18 401	125 221	-34 165	-11 069	79 987	125 363	-39 507	-20 037	65 819
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	123 839	1 097	124 936	125 221	6 335	131 556	125 363	9 967	125 363	9 967	0	135 330
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	123 839	1 097	124 936	125 221	6 335	131 556	125 363	9 967	125 363	9 967	0	135 330
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	15 022	0	0	0	0	-19 140	-358	-19 498	0	-40 500	-11 069	-51 569	0	-49 474	-20 037	-69 512

TULOSLASKELMA TP 2021 – TS 2026, SISÄLTÄÄ TALOUSSUUNNITELMAVUOSIEN SOPEUTTAMISTARPEEN JA YLIOPISTOSAIRAALALISÄN

Sisältää taloussuunnitelma vuosien sopeuttamistarpeen ja yliopistosairaalaisän vaikutuksen	2022						Merkittävien rakennus-investointien vaikutus TS 2024	Indeksin ylittävä palvelu-tarve TS 2024	2025						2026					
	2021	TA 2022	TP ENN	TAE 2023	TS 2024 perus	TS 2024			TS 2024	TS 2024 yhteensä	TS 2025 perus	TS 2025	TS 2025	TS 2025 yhteensä	TS 2025 perus	TS 2026	TS 2026	TS 2026 yhteensä	TS 2026 perus	TS 2026
Jäsenmaksuosuus	1 800 522	1 973 565	1 988 320	2 003 007	2 074 961	273		14 303	2 089 537	2 140 585	3 635		14 303	2 158 523	2 216 106	4 415		14 303	2 234 824	
Myyntituotot sh toiminnasta jäseniltä	406 540	295 252	264 817	277 866	285 090	0			285 090	292 702	0			292 702	301 103	0			301 103	
Myyntituotot sh toiminnasta muilta maksajilta	351 572	348 105	307 241	356 375	365 361	66			365 427	373 288	881			374 168	383 165	1 070			384 234	
Myyntituotot sh toiminnasta sisäisiltä yksiköiltä	0	0	0	0	0	0			0	0	0			0	0	0			0	
Muut myyntitulot	168 990	165 145	166 605	162 541	166 768	0			166 768	171 220	0			171 220	176 134	0			176 134	
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	27 136	25 234	25 584	26 742	27 437	0			27 437	28 170	0			28 170	28 978	0			28 978	
Myyntituotot	2 754 758	2 807 302	2 752 566	2 826 532	2 919 617	339	0	14 303	2 934 259	3 005 965	4 516	0	14 303	3 024 784	3 105 485	5 485	0	14 303	3 125 273	
Maksutuotot	78 373	88 032	77 775	84 857	87 955	0			87 955	91 056	0			91 056	94 412	0			94 412	
Tuet ja avustukset	98 394	12 994	32 213	21 979	15 550	0			15 550	15 966	0			15 966	16 424	0			16 424	
Muut toimintatuotot	13 611	12 646	24 083	24 593	13 432	0			13 432	13 791	0			13 791	14 186	0			14 186	
Toimintatuotot	2 945 136	2 920 974	2 886 638	2 957 960	3 036 554	339	0	14 303	3 051 196	3 126 777	4 516	0	14 303	3 145 596	3 230 508	5 485	0	14 303	3 250 295	
Henkilöstökulut	1 447 149	1 528 963	1 496 379	1 550 764	1 597 528	4 794	197	-2 862	1 599 657	1 660 057	6 464	6 104	-20 726	1 651 899	1 731 333	8 064	11 049	-31 000	1 719 446	
Palkat ja palkkiot	1 198 573	1 262 314	1 233 048	1 280 758	1 319 181	3 959	163	-2 363	1 320 939	1 370 815	5 338	5 040	-17 115	1 364 079	1 429 672	6 659	9 124	-25 598	1 419 857	
Henkilösivukulut	248 576	266 650	263 331	270 006	278 347	835	34	-499	278 718	289 242	1 126	1 064	-3 611	287 821	301 661	1 405	1 925	-5 401	299 590	
Palvelujen ostot	705 131	624 902	625 248	610 731	621 724	5 315	77	-1 114	626 002	633 537	8 177	2 376	-7 910	636 179	646 208	8 979	4 300	-11 570	647 916	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	536 615	519 471	522 174	541 666	546 554	470	68	-979	546 112	556 938	2 384	2 088	-6 954	554 457	568 077	2 536	3 780	-10 171	564 222	
Avustukset	921	965	989	948	965	0	0	-2	964	984	0	4	-12	975	1 003	0	7	-18	992	
Muut toimintakulut	119 924	128 524	124 460	127 876	133 168	4 474	16	-239	137 420	133 311	16 478	497	-1 664	148 622	136 800	18 432	900	-2 449	153 683	
Toimintakulut	2 809 741	2 802 826	2 769 250	2 831 985	2 899 939	15 052	358	-5 196	2 910 154	2 984 827	33 504	11 069	-37 267	2 992 133	3 083 421	38 010	20 037	-55 209	3 086 259	
Toimintakate	135 394	118 148	117 388	125 976	136 615	-358	0	19 498	155 755	141 950	-28 988	-11 069	51 569	153 462	147 087	-32 525	-20 037	69 512	164 036	
Korkotuotot	404	-430	0	400	1 000	0			1 000	1 000	0			1 000	1 000	0			1 000	
Muut rahoitustuotot	1 918	120	450	120	120	0			120	120	0			120	120	0			120	
Korkokulut	724	1 600	1 100	6 600	13 870	3 330			17 200	17 823	5 177			23 000	22 818	6 982			29 800	
Muut rahoituskulut	11 804	11 800	11 801	63	26	0			26	26	0			26	26	0			26	
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 206	-13 710	-12 451	-6 143	-12 776	-3 330	0	0	-16 106	-16 729	-5 177	0	0	-21 906	-21 724	-6 982	0	0	-28 706	
Vuosikate	125 188	104 438	104 937	119 833	123 839	-18 043	-358	19 498	124 936	125 221	-34 165	-11 069	51 569	131 556	125 363	-39 507	-20 037	69 512	135 330	
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	123 839	1 097			124 936	125 221	6 335			131 556	125 363	9 967			135 330	
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	123 839	1 097	0	0	124 936	125 221	6 335	0	0	131 556	125 363	9 967	0	0	135 330	
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0			0	0	0			0	0	0			0	
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	15 022	0	0	0	0	-19 140	-358	19 498	0	0	-40 500	-11 069	51 569	0	0	-49 474	-20 037	69 512	0	

21.12.2022

kirjaamo.vm@gov.fi

VN/23103/2022

Valtiovarainministeriön täydennyspyyntö 29.11.2022 koskien HUS-yhtymän tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa

HUS-yhtymän tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 29.11.2022 kirjatussa täydennyspyynnössään HUS-yhtymää antamaan lisäselvityksen siitä, miten tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman avulla varmistetaan yhtymän lainanhoitokyky pitkälläkin aikavälillä. Selvityksen tulee sisältää rahoituslaskelman ennuste sekä talouden tunnuslukujen (lainamäärä, laskennallinen lainanhoitokate) tavoitteelliset arvot. Lisäksi HUS-yhtymän tulee kuvata millaisia riskejä tuottavuus- taloudellisuusohjelmaan toteuttamiseen liittyy yhtymän omassa päätöksenteossa ja toiminnassa. Lisäselvitys tulee toimittaa valtiovarainministeriölle 31.12.2022 mennessä.

Lainanhoitokyvyn tarkastelu

Rahoituslaskelmassa tarkastellaan tulevien vuosien 2023–2027 lainanhoitokykyyn liittyvinä mittareina lainakantaa kunkin vuoden lopussa, vuosittaisia korkokuluja, laskennallista lainanhoitokatetta kunkin vuoden lopussa sekä vuosikateosuudella katettavaa osuutta investointimenoista. Tarkastelujaksolla lainakannan ennakoitaan nousevan vuoden 2023 alun 865,7 milj. eurosta 1443,6 milj. euroon vuoden 2027 lopussa. HUS nosti vuoden 2022 aikana 40 milj. euroa talousarviossa esitettyä enimmäismäärää vähemmän pitkäaikaista lainaa, mikä parantaa osaltaan lainanhoitokyvyn mittareita. Uudet lainat on oletettu nostettavan vaihtuvakorkoisina 25 vuoden tasalyhenteisinä lainoina, joissa tasalyhennykset alkavat 5 vuoden kuluttua nostosta. Korkokulut on arvioitu HUSin olemassa olevan lainakannan korkorakenteen mukaisina lisättynä rahoituslaskemassa ennakoitujen lainannostojen korkokuluilla. Vaihtuvakorkoisten lainojen korot on laskettu lainajärjestelmässä laskentahetken markkinakorkojen pohjalta. Tarkastelujaksolla laskennallinen lainanhoitokate laskee vuoteen 2026 asti, jolloin se on alhaisimmillaan 1,00. Vuonna 2027 lainanhoitokatteen ennakoitaan nousevan tasolle 1,04.

Uudessa valmisteilla olevassa investointisuunnitelmassa 2024–2027 investointimenojen kokonaistasoa suunnitellaan vähennettäväksi investointisuunnitelmaan 2023–2026 verrattuna. Poistot on laskettu uudestaan hyvinvointialueille ja -yhtymille

21.12.2022

ohjeistetun poistosuunnitelman mukaisesti vuosille 2024–2027, jolloin vuosittainen poistotaso nousee poistoaikojen muutoksista johtuen verrattuna aikaisempaan tasoon. Näin ollen valmisteilla olevassa investointisuunnitelman rahoituslaskelmassa pitkäaikaisen lainarahoituksen tarve tulee vähenemään, kun investointimenot pienevät ja vuosikateosuudella katettava osuus investointimenoista kasvaa. Lainanhoitokyvyn tarkasteluun liittyvien mittareiden ennakoitaan paranevan nykyiseen liitteessä 1 esitettyyn rahoituslaskelmaan verrattuna.

Mahdolliset investointihankkeiden kustannuksiin, sisältöön ja ajoittumiseen liittyvät muutokset vaikuttavat vuosittaisiin investointimenoihin ja hankkeiden valmistusaikatauluun, ja osaltaan myös poistoihin, vuosikatteeseen ja rahoitustarpeeseen. Lainanhoitokykyä tarkasteltaessa lainakannassa on huomioitu pitkäaikainen lainarahoitus. Mahdollista lyhytaikaisen lainan tarvetta ei tarkastelussa ole ennakoitu. Jos lyhytaikaista lainaa olisi suunnitellun pitkäaikaisen lainakannan lisäksi vuoden lopussa, lainakannan kasvu vaikuttaisi tunnuslukuja heikentävästi. Markkinakorkotason muutokset vaikuttavat lainojen korkokuluihin, ja siten osaltaan tuloslaskelmaan sekä laskennalliseen lainanhoitokatteeseen.

Investointien suunnittelu ja investointikustannusten hallinta

HUS-yhtymä pyrkii vaikuttamaan tuottavuuteen ja taloudellisuuteen myös investoinneillaan, vaikka investointien vaikutus ei tuottavuuteen ja taloudellisuuteen ole yhtä välitön kuin käyttömenoihin kohdistuvat toimet. HUS-yhtymän investointiohjelman kokonaistasoa laskettiin vuodesta 2022 vuoteen 2023 mentäessä yhteensä 43 milj. euroa. Nyt valmisteilla olevan vuoden 2024 raamitasa suunnitellaan edelleen pienennettävän noin 5 milj. euron verran. Neljän vuoden investointisuunnitelmaa vuosille 2024–2027 on tarkasteltu erityisen kriittisesti ja valmisteltavaan kokonaistasoon suunnitellaan noin 20 milj. euron vähennystä verrattuna vuosien 2023–2026 investointisuunnitelmaan. Investointitason alentaminen pienentää lainanottotarvetta parantaen lainanhoitokykyä myös pidemmällä aikavälillä.

Rakennuskustannusten vaikutus heijastuu keskeisesti HUS-yhtymän investointiohjelmaan, koska lähes 70 % HUSin investoinneista on rakennusinvestointeja. Rakennuskustannusten nousu kasvattaa hankekohtaisia määräraharavauksia, jolloin riski vuotuisen investointibudjetin ylitykseen tulee kasvamaan. Rakennuskustannusindekseillä yritetään kuvata rakennuskustannusten ja -töiden suhteellista muutosta rakentamisessa käytettyjen peruspanosten hintakehityksen avulla. Rakennuskustannusindeksi on vaihdellut viime aikoina 5 % ja 10 % välillä. Tarjoushintaindeksien vaihtelu pelkästään vuoden 2022 aikana on ollut tätäkin suurempaa. Hankkeiden riskit ja muutokset yksittäisissä hankkeissa vaikuttavat herkästi myös koko investointiohjelmaan. Hintamuutoksiin liittyviä riskejä pyritään hillitsemään hankkeiden tarkalla seurannalla, muutuskäsittelyllä sekä erityisesti hintoja lisäävien muutostöiden tarkalla tarveharkinnalla.

21.12.2022

Konserniohjaus riskien hallinnon välineenä

HUS-yhtymän omaan toimintaan ja päätöksentekoon liittyviä riskejä hallitaan konserniohjauksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavanomaisin menetelmin. HUS-yhtymän hallinnon ja toiminnan järjestämistä sekä päätöksenteko- ja hallintomenettelyä ohjataan keskitetysti HUS-yhtymän hallintosäännössä. HUS-yhtymän toimintaa johtaa yhtymähallitus, joka vastaa omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen periaatteiden toteutumisesta HUS-yhtymän toiminnassa. Yhtymähallituksen vastuulle kuuluu myös toiminnan tavoitteiden ja taloudellisen aseman kehittymisen seuranta sekä riskien seuranta ja arviointi. Yhtymähallituksen varsinaisten jäsenten lisäksi HUS-yhtymän hallituksen kokouksiin voivat osallistua läsnäolo- ja puheoikeudella hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin asettavat edustajat, tällä pyritään osaltaan parantamaan tiedonkulkua ja yhtenäistämään päätöksentekoa.

Konserniohjausta tullaan vuonna 2023 vahvistamaan kehittämällä konsernivalvonnan menetelmiä ja yhtenäistämällä arviointi-, raportointi- ja riskienhallintamenetelyitä. HUS-yhtymän tavoitteena on varmistaa strategisen riskienhallinnan vahva kytkentä talouden ja toiminnan suunnitteluun sekä seurantaan.

Organisaatiouudistus integraation edistäjänä

HUS-kuntayhtymä aloitti valmistautumisen soteuudistuksen tuomiin muutoksiin hyvissä ajoin uudistamalla organisaatorakenteensa vuoden 2023 alusta. HUSin sairaanhoitoalueet päättyvät vuoden 2022 lopussa ja HUS siirtyy kuuden ydintulosalueen, yhden konsernipalveluiden tulosalueen ja uudenlaisen asiakkuusjohtamisen malliin. Uudistuksen tavoitteena on parantaa HUSin kilpailukykyä, toiminnan tuottavuutta, palvelujen vaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä sekä samalla hillitä kustannusten kasvua.

HUS-yhtymässä aloittaa vuoden 2023 alusta Asiakkuushallintayksikkö, jonka perustamisessa on tunnistettu hyvän asiakkuushallinnan edellytykset, joita ovat jatkuva vuorovaikutus ja yhteistyö eri organisaatiotasolla keskinäiseen luottamukseen perustuen. Asiakkuusjohtaja ja kullekin hyvinvointialueelle ja Etelä-Suomen yhteistointialueelle nimetyt asiakasjohtajat muodostavat yhteyden HUSin ydintulosalueiden ja hyvinvointialueiden välille toiminnan strategisella ja taktisella tasolla. Tiiviimmän vuoropuhelun ja yhteistyön tavoitteena on varmistaa yhdenvertaiset ja laadukkaat palvelut kaikille Uudenmaan alueille sekä Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvän eriytymisriskin hallinta. HUS-yhtymän toimintakyvyn kannalta keskeinen erillisratkaisuun liittyvä riski on, että Uudenmaan hyvinvointialueet asettavat hyvin eritasoisia ja -suuntaisia tavoitteita ja sitä kautta vaateita HUS-yhtymälle. Käytännön tasolla tämä tarkoittaisi sitä, että HUS-yhtymän tulisi kyetä sovittamaan omaa toimintaansa viiteen erilaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmään. Toisena erillisratkaisun riskinä voidaan pitää toimijoiden oman toiminnan optimointia, jolloin integraation ja soteuudistuksen pääasialliset tavoitteet jäävät Uudenmaan alueella saavuttamatta. Järjestämisvastuiden erillisyydestä huolimatta palveluketjut ovat

21.12.2022

vahvasti sidoksissa toisiinsa; yhden toimijan pullonkaula heijastuu vakavin seurauksin potilaiden hoitoon hoitoketjun toisessa kohdassa. Tämä on nähtävissä esimerkiksi HUSin vastuulle kuuluvan yhteispäivystystoiminnan kriisissä.

Palveluiden kehittämisen tiiviissä yhteistyössä Uudenmaan alueiden kanssa pyritään edellä mainittujen riskien pienentämiseen, yhteisten tavoitteiden tunnistamiseen, toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseen sekä kustannussäästöihin koko palveluketjussa.

Tietotuotannon ja tiedolla johtamisen rooli riskien hallinnassa

Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen erilliskäytön myötä tiedolla johtamisen valmiuksien kehittäminen on erittäin tärkeää sekä HUSissa että koko Uudenmaan alueella. Erilliset potilastietokannat voivat pahimmillaan johtaa tehotuuteen ja resurssien ylimääräiseen käyttöön palveluketjujen eri vaiheissa. Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tiedolla johtamisen yhteistyön painopisteinä ovat toimijoiden välisten ohjausmekanismien sekä yhteisesti määriteltyjen palveluketjujen- ja kokonaisuuksien toiminnan tukeminen laadukkaalla tiedolla. Yhteisellä tietopohjalla ja alueellisesti yhdenmukaisella tiedolla johtamisen kokonaisuudella mahdollistetaan palvelujen käytön, organisaatorajat ylittävien palveluketjujen sekä potilaiden hoitoon pääsyn laaja tarkastelu ja tiedon hyödyntäminen eri organisaatioiden johtamisessa ja hoidon eri tasoilla.

Yliopistosairaalisän vaikutus rahoitukseen

Taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman skenaariolaskelmassa olimme huomioineet rahoitusmalliin vuonna 2024 lisättävän yliopistollisuuden huomioivan komponentin, ns. yliopistosairaalisän. Lisä oli arvioitu varovaisesti syksyllä lausuntokierroksella olleen asetusluonnoksen mukaan. Sitten maan hallitus on päättänyt, että valtiovarainministeriö valmistelee rahoituslakiin lisättäväksi vuodesta 2024 eteenpäin käyttöön otettavan uuden rahoituksen määräytymistekijän, jolla osoitetaan lisärahoitusta yliopistosairaaloita ylläpitäville hyvinvointialueille näiden asukasmäärien suhteessa. Esitetystä 116 miljoonasta eurosta Uudenmaan alueelle ohjautuisi väestömäärän mukaisesti puolet (58,6 milj. euroa). Uudellamaalla lisärahoituksen tulisi kohdentua HUS-yhtymän toimintaan, joten skenaariolaskelmassamme esitetty 14,3 milj. euroa toteutuisi luonnollisesti suurempana. Tämä vähentäisi rahoituksen riittävyyteen liittyvää riskiä.

Ulkoiset muutospaineet

HUS-yhtymän taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman toteutumiseen vaikuttavat kansalliset ja globaalit muutospaineet, joiden olemassaolo on hyvä pitää mielessä toimintaa arvioitaessa. Vuoden 2023 kannalta kriittisin näistä on inflaatio, jota ei ole riittävästi huomioitu hyvinvointialueille myönnettyssä rahoituksessa. Lokakuussa 2022 tilastokeskuksen raportoima inflaatio oli 8,3 %, jossa merkittävin ajuri on energiainflaatio, mutta viime kuukausina myös nopeutunut palkkainflaatio. Kustannustason

21.12.2022

nousu suunniteltua enemmän vaikuttaa negatiivisesti myönnetyn valtionrahoituksen riittävyteen. Yleisen hintatason nousun lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat voivat vaikuttaa toimialan palkkakehitykseen muita sektoreita enemmän, jolloin hyvinvointialueindeksin sisältämä yleinen ansiotasoindeksi ei huomioi sosiaali- ja terveydenhuollon ansiokehitystä realistisella tavalla.

Uudenmaan alueella maahanmuutto ja vieraskielisen väestön lisääntyminen kasvattaa myös terveystalouden kysyntää ja sitä kautta kustannuksia. Pidemmällä aikavälillä uudenlaisina riskitekijöinä voidaan pitää ilmastonmuutoksen vaikutuksia tautitaakkaan ja väestöliikkeeseen, sekä erilaisia kriisitilanteita kuten konflikteja, pandemioita ja sään ääri-ilmiöitä.

Kohteliaimmin,

HUS-kuntayhtymä

Matti Bergendahl
toimitusjohtaja

Jari Finnilä
talousjohtaja

Liitteet:

- 1 Rahoituslaskelma vuosille 2023-2027
- 2 Taloussuunnitelma vuosille 2023-2027

21.12.2022

Liite 1 kuvana

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA 2022*	ENN 2022*	TAE 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	125 188	119 460	104 937	119 833	124 936	131 556	135 330	151 922
Satunnaiset erät								
Tulorahoituksen korjaukset	1 326							
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-249 963	-287 710	-275 225	-246 130	-246 299	-266 365	-240 890	-240 930
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 254			230				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23 430							
Toiminnan ja investointien rahavirta	-98 765	-168 250	-170 288	-126 067	-121 363	-134 809	-105 560	-89 008
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäys	-1 000							
Antolainasaamisten vähennys	4 953	1 172	1 172	1 172	1 172	1 172	1 172	1 172
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90 000	190 000	150 000	160 000	150 000	180 000	150 000	137 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 238	-18 238	-18 238	-29 554	-34 818	-40 553	-44 187	-50 041
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0							
Oman pääoman muutokset				1 224				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-19 759		-20 000					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-42 810	4 684	-57 354	6 775	-5 009	5 810	1 425	-877
Rahavarat 31.12.	183 078	187 762	125 724	132 499	127 490	133 300	134 725	133 848
Rahavarat 1.1.	225 888	183 078	183 078	125 724	132 499	127 490	133 300	134 725
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot:								
Kassan riittävyys, pv	12,3	15	15	15				
Omavaraisuusaste, %	27,8	20	20	20				
Lainanhoitokyvyn tarkastelu								
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	733 980	905 742	865 742	996 188	1 111 370	1 250 817	1 356 630	1 443 589
Korkokulut, 1000 euroa	724	1 600	1 100	6 600	17 200	23 000	29 800	29 000
Laskennallinen lainanhoitokate 31.12.	1,70	1,31	1,21	1,19	1,11	1,04	1,00	1,04
Vuosikateosuudella katettava osuus investointimenoista, 1000 euroa	110 902	102 394	87 871	91 451	91 290	92 175	92 315	103 053

* Esitetty alkuperäinen TA 2022. Rahoituslaskelman ennusteissa 2022 vuosikate = poistot, jolloin tulostavoite on nolla.

21.12.2022

Liite 2 kuvana

Yhteenveto (1 000 euroa)		TP 2021	TA 2022 *)	ENN 2022 **)	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
		2 945 136	2 920 974	2 886 638	2 957 960	3 051 196	3 145 596	3 250 295	3 347 804
Toimintatuotot	Myyntituotot	2 754 758	2 807 302	2 752 566	2 826 532	2 934 259	3 024 784	3 125 273	3 219 031
	Maksutuotot	78 373	88 032	77 775	84 857	87 955	91 056	94 412	97 245
	Tuet ja avustukset	98 394	12 994	32 213	21 979	15 550	15 966	16 424	16 916
	Muut toimintatuotot	13 611	12 646	24 083	24 593	13 432	13 791	14 186	14 612
		2 809 741	2 802 826	2 769 250	2 831 985	2 910 154	2 992 133	3 086 259	3 167 982
Toimintakulut	Henkilöstökulut	1 447 149	1 528 963	1 496 379	1 550 764	1 599 657	1 651 899	1 719 446	1 773 833
	Palvelujen ostot	705 131	624 902	625 248	610 731	626 002	636 179	647 916	660 874
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	536 615	519 471	522 174	541 666	546 112	554 457	564 222	575 506
	Avustukset	921	965	989	948	964	975	992	1 012
	Muut toimintakulut	119 924	128 524	124 460	127 876	137 420	148 622	153 683	156 757
TOIMINTAKATE		135 394	118 148	117 388	125 976	141 042	153 462	164 036	179 822
Rahoitustuotot ja -kulut		-10 206	-13 710	-12 451	-6 143	-16 106	-21 906	-28 706	-27 900
VUOSIKATE		125 188	104 438	104 937	119 833	124 936	131 556	135 330	151 922
Poistot ja arvonalentumiset		110 166	104 438	104 937	119 833	124 936	131 556	135 330	151 922
TILIKAUDEN TULOS		15 022	0	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä (brutto)	Aineettomat hyödykkeet	249 963	287 710	275 225	246 130	246 299	266 365	240 890	240 930
	Maa- ja vesialueet	25 801	34 630	31 630	22 000	33 360	27 200	26 240	20 180
	Rakennukset ja rakennelmat	184 078	202 610	192 870	178 150	183 195	203 965	176 550	202 650
	Koneet ja kalusto	35 570	46 470	46 025	41 280	24 100	30 200	33 100	13 100
	Muut aineelliset hyödykkeet								
	Osakkeet ja osuudet	4 514	4 000	4 700	4 700	5 644	5 000	5 000	5 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		1 254			230				
Investointihyödykkeiden luovutustulot (brutto)		23 430							
Tulorahoituksen korjauserät		1 326							
Toiminnan ja investointien rahavirta		-98 765	-183 272	-170 288	-126 067	-121 363	-134 809	-105 560	-89 008
Lainakanta 31.12.		733 980	905 742	865 742	996 188	1 111 370	1 250 817	1 356 630	1 443 589
Henkilötyövuodet		22 367,6	23 279,9	21 558,3	22 336,2	23 040,4	23 792,9	24 268,7	24 754,1

*) Talousarvio on esitetty viimeisimmän valtuuston hyväksymän ja hallituksen päivittämän investointiohjelman perusteella

**) Ennuste on esitetty 7+5/2022 ennusteen perusteella siten, että siihen on lisätty 136,1 milj. euron ennakkoidun alijäämän kattaminen